

КОНТЕНТ ДИТЯЧОГО ТЕЛЕВІЗІЙНОГО КАНАЛУ “ПІКСЕЛЬ”: ФУНКЦІОНАЛЬНЕ СПРЯМУВАННЯ

Владислава Загороднюк

*Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
Інститут журналістики,
вул. Мельникова, 36/1, 04119, м. Київ, Україна,
e-mail: vladislavywka@ukr.net*

У статті подано опис контенту першого українського спеціалізованого дитячого каналу “Піксель”, а також результати типологічного аналізу ефірного наповнення каналу за функціональним спрямуванням.

Ключові слова: дитячий телеканал, контент, програма, мультфільм, типізація.

Поява у 2012 році в українському телепросторі спеціалізованого дитячого каналу “Піксель” дає привід продовжити дослідження у напрямі широкої теми “Дитина і телебачення”. У цій науковій розвідці детально проаналізовано контент телеканалу “Піксель”. Увагу зосереджено на функціональному аспекті, зокрема мова йтиме про потенційну користь, яку може отримати дитина, ставши глядачем заявленого для аналізу телеканалу. Під користю у цій статті розуміємо пізнавально-просвітницький, освітньо-виховний, а також соціалізуючий потенціал контенту.

Дослідження у напрямі дитячого телебачення на теренах України, зокрема і його функціональної сторони, здійснені такими науковцями, як: Білоус О. М., Бойко М. О., Єлісовенко Ю. П., Квашук О. В., Кошак К. О., Огар Е. І., Пенчук І. Л., Петрунько О. В., Темех Н. Д. тощо.

У процесі написання цієї наукової статті ми також зверталися до робіт вітчизняних, російських та радянських учених, які досліджували питання освітнього, навчального, науково-популярного телебачення. Серед авторів: Акоева Л. Г., Биков Р. С., Богданова О. О., Єгоров В. В., Єршов Ю. М., Єфімов Е. М., Кантор Г. Р., Константінова О. Г., Ксенофонов В. В., Ланганкі Д., Лапіна І. Ю., Лизанчук В. В., Маченін А. О., Невмержицька О. В., Пенчук І. Л., Самарцев О. Р., Сунь Сіншєн, Трет’якова О. М., Чашко Л. В., Шелест О. О., Шестакова Е. Г., Шумаєва С. П.

Окремо були розглянуті й праці таких фахівців, як: Городняк І. Ю., Гуріненко І. Ю., Дудник Н. З., Кошак К. О., Матвієнко В. Я., Пенчук І. Л., Петрунько О. В., Сагітов А. Р., Сафаян А. В., Ткач В. П., Фомічова І. Д., Чепіль М. М., які розробляли тему соціалізації особистості під впливом засобів масової інформації.

Маючи в арсеналі такий масив попередніх досліджень, постає питання актуальності на новизни нашої наукової розвідки. Отже, актуальність, насамперед, пов’язуємо з тим, що телебачення з життя сучасної дитини не зникає, а навпаки, з кожним роком укріплює

свої позиції та зміцнює ролі, відтинаючи все більше дитячого вільного часу на свою користь. В епоху інформаційних змін у глобальному вияві засоби масової інформації вже стали невід'ємною частиною життя сучасної людини, і телебачення при цьому залишається на позиції лідера за охопленням аудиторії та, відповідно, сили впливу на неї. Тому дослідження, що стосуються теми “дитина та телебачення” – є апіорі актуальними та важливими для отримання нових емпіричних даних і теоретичних узагальнень щодо поточної ситуації та прогнозів майбутніх станів.

Новизна полягає у тому, що проаналізовано контент першого українського спеціалізованого дитячого телеканалу “Піксель” (початок мовлення – квітень 2012 р.), який досі не став предметом наукових розвідок.

Метою статті є аналіз ефірного матеріалу телеканалу “Піксель”, вияв його пізнавально-просвітницького, освітньо-виховного і соціалізуючого потенціалу. Досягнення поставленої мети реалізується через виконання низки завдань:

- здійснити систематизований огляд наукової літератури, дотичної до теми дослідження;
- визначити основні функціональні зобов'язання дитячого телевізійного каналу;
- проаналізувати контент обраного телеканалу, типізувати програми “Пікселя” за функціональним спрямуванням.

У ході розв'язання поставлених завдань було використано такі методи дослідження: теоретичний системний аналіз наукового доробку попередніх досліджень; метод спостереження; метод систематизації та узагальнення; описовий метод; метод типологічного аналізу.

На момент своєї появи українське телебачення було складовим елементом великої системи радянського телебачення – так відбулося історично. Аналізуючи тогочасні архівні телематеріали та наукову літературу у галузі журналістизнавства, дослідники говорять про надмірну заангажованість, ідеологічність та пафосність радянського телебачення. Але водночас кращі зразки освітніх, навчальних, науково-популярних і дитячих програм нерідко пов'язують саме із союзним телебаченням. Також серед плюсів функціонування телебачення у Радянському союзі була його принципова позиція щодо обов'язкового дитячого та навчального сегмента. На жаль, за період адаптації до нових умов, незалежних та капіталістичних, українське телебачення втратило у функціональному плані: воно продовжило інформувати та розважати, але майже перестало навчати, просвіщати, виховувати.

Практика та теорія радянського телебачення уніфікувала поділ на освітні, навчальні та науково-популярні програми. Така класифікація властива й іноземному телебаченню (у деяких авторів можна зустріти замість науково-популярних – науково-пізнавальні програми, але зміст лишається тим самим). На сьогоднішній день вона залишається актуальною.

Навчальна передача – це “фактично наочний посібник для тих, хто вивчає ту або іншу наукову дисципліну в межах існуючих програм школи, вишу, системи підвищення кваліфікації” [8, 188].

Метою *освітніх телепередач* є оновлення й поглиблення знань глядачів. “Як правило, освітні передачі мають здебільшого оглядовий, ознайомлювальний характер.

Викладений у них матеріал організований з урахуванням вже наявних в аудиторії знань, без докладного пояснення кожного поняття” [9, 98].

Щодо *науково-популярного телебачення*, то воно “оперує, на відміну від навчального або освітнього, методами пропаганди знань і досягнень науки й техніки, популяризацією нових ідей, розповідає про важливе в цікавій формі фільмів і вікторин за принципом: зацікавивши, навчити” [6, 75].

Вищезгадані типи програм мають спільну рису – усі вони спрямовані на інтелектуальний розвиток глядача, вдосконалення його знань та розширення кругозору. “Телебачення сприяє легкому засвоєнню навчальної інформації. Перегляд програм освітнього спрямування значно розширює шкільні знання, удосконалює мислительні операції: узагальнення, класифікацію, порівняння, систематизацію, конкретизацію, розвиток причинно-наслідкового мислення, а також стимулює запам’ятовування, активніший пошук відповідей на запитання, покращує успішність у школі” [5, 36].

Але, як зазначив Теодор Рузвельт: “Виховати людину інтелектуально і, при цьому, не виховати її морально – означає виростити загрозу для суспільства” [2, 530]. Тому, важливими є також виховна та соціалізуюча ролі телебачення. Вони – завуальовані: класифікуючи програми, дослідники не виділяють окремо виховні передачі та програми з соціалізуючим ефектом. Часто науковці утворюють змістові сполуки: навчально-виховні, освітньо-виховні, пізнавально-виховні, розважальні програми та молодіжні серіали як засіб формування соціальних настанов тощо. Це не є підставою вважати ці функції менш важливими за інші. У справі соціалізації суспільства науковці великого значення надають саме ЗМІ як потужним агентам впливу, які значно випереджають інші суспільні інституції. Щодо *виховної* функції, то вона “полягає в передачі зразків життя, прикладів поведінки, ставлення до світу, до інших людей, до самого себе, у прилученні до здобутків культури і мистецтва, засвоєнні етичних, правових, ідеологічних та інших норм сучасного суспільства” [1].

Проте телебачення насамперед є засобом привабливим для своєї аудиторії, а отже, нав’язливого виховання в чистому вигляді або суворих настанов діяти тим чи іншим способом не може собі дозволити. Тому виховання замість моралізаторства та повчання може втілюватись у делікатному, тактовному та ненав’язливому контенті пізнавальних, освітніх, розважальних та інших програм.

На думку української вченої Наталії Темех, телебачення відіграє дуже важливу патерналістську роль: “для більшості дітей нині телебачення стає чи не головним вихователем. По-перше, це обумовлено тим, що батьки нерідко не мають можливості приділити увагу дітям, а школа взагалі не вважає виховання дітей своїм обов’язком. По-друге, це спричинено властивостями самого телебачення, а саме тим, що воно дає нову інформацію в цікавій, яскравій формі, яка сприймається без будь-яких зусиль та попередньої підготовки і в зручний для глядача час” [7, 112].

Дані, отримані у процесі наукової праці Оксани Квашук, дали змогу їй зробити такі висновки: “Телепередачі є ефективним засобом морального виховання молодших шко-

лярів, вони сприяють засвоєнню когнітивних навичок через наглядне демонстрування. Через телебачення діти засвоюють морально-етичні соціальні стереотипи” [4, 160].

Отже, з огляду на вищезазначене, до першочергових завдань телебачення для дитячої аудиторії відносимо: навчати, виховувати, просвіщати, розважати, сприяти соціалізації. Далі зосередимо увагу безпосередньо на першому українському дитячому телевізійному каналі “Піксель”.

Медіагрупа “Інтер”, якій належала ліцензія на частоту музичного каналу “Entertainment”, прийняла рішення про переформування: з квітня 2012 року на цій частоті вже розпочав мовлення дитячий канал для сімейного перегляду “Піксель”. Цільовою аудиторією було визначено дітей від народження до 6 років та їхніх батьків.

У статті подано результати аналізу контенту “Пікселя” за період листопад-грудень 2013 року. Отримані у ході спостереження та аналізу відомості зведено до таблиці (табл. 1). Усі програми, які вийшли в ефір за досліджуваний період, типізовано за функціональним спрямуванням: розважально-виховні, пізнавально-навчальні, пізнавально-освітні та розважальні.

Розважально-виховні програми спрямовані на соціалізацію, демонстрацію моделей поведінки, встановлення чітких меж “добре”/“погано”. *Пізнавально-навчальні* – більшою мірою спонукають дитину до набуття нових знань та умінь, пізнання світу навколо себе, розширення кругозору. *Пізнавально-освітні* – у функціональному плані дещо дублюють пізнавально-навчальні програми; відмінність полягає в тому, що вони дають більш загальні теоретичні уявлення, пропонують поглянути ширше чи глибше, тоді як пізнавально-навчальні наголошують на практичних навичках. *Розважальні* програми мають на меті сприяти відпочинку та насолоді від перегляду.

Так чи інакше, для всіх програм каналу “Піксель” характерними є розважальні риси, які є гачком для глядацької уваги та зацікавленості.

Таблиця 1

Контент телеканалу “Піксель” (листопад–грудень 2013 р.)

Назва	Опис	Функціональне спрямування
I. Розважально-виховні		
1	2	3
Вік: маленький вікінг Vic the Viking (оригінальна назва)	Позитивний та веселий мультфільм є екранізацією однойменної казки Рунера Йонссона – Vicky Viking (1963). Головний герой – син ватажка племені вікінгів 10-річний Вік. Через свій маленький зріст та худорляву статуру Вік зовсім не схожий на великих воїнів. Але це не заважає йому бути хоробрим. У небезпеці він завжди знаходить вихід завдяки кмітливості, винахідливості та доброму серцю. Вік переконаний, що розум перемагає силу. Виробництво: Бельгія	Навчає користуватися своїм розумом, шукати креативні підходи для вирішення складних ситуацій та завжди буди людяним, добрим, поважати старших і ніколи не втрачати надію.

Продовження табл. 1

1	2	3
Вінкс Winx Club	Фантастичний пригодницький мультсеріал про юних фей, які навчаються доброї магії у чарівній школі Алфеї і рятують світ від темних сил. Разом дівчата потрапляють у захопливі пригоди. Не забувають і про розваги – вони захоплюються усім, що цікавить звичайних дівчат. Вони разом розважаються, купують новий одяг і навіть зустрічаються із хлопцями. Мультсеріал із успіхом пройшов у 130 країнах світу. На основі мультфільму створено мюзикл, льодове шоу, серію книг та відеоігри! Виробництво: Італія	Є гарним соціалізуючим засобом завдяки різноманітності зображених характерів, життєвих обставин, в які потрапляють Вінкс та винахідливих рішень для їх подолання. Паралельно із захопливими пригодами героїні ведуть звичний спосіб життя сучасної молодої дівчини.
Каспер: школа страху Casper's scare school	Анімований мультсеріал про життя маленького привида, який опинився в суперечливій ситуації: за походженням та відповідно до свого оточення він має бути злим та підступним, але для Каспера це зовсім не характерні якості – натомість, він дуже добрий, милий та товариський. Каспер – надійний та гарний друг. І разом із друзями він героїчно протистоїть силам зла. Виробництво: США	Ілюструє гарні та погані якості персонажів, акцентуючи увагу на тому, як робити не слід і чому. Так само і добрі вчинки підкреслюються. Наголошується на тому, що добро та дружба перемагає будь-які негаразди. До того ж, лейтмотивом є думка про те, що згубне походження та отруйне оточення не можуть вплинути на тебе, якщо ти гарна особистість і бажаєш творити добро.
Маша та ведмідь Маша и медведь	Мультсеріал про невгамовну, кмітливу, безпосередню, по-дитячому нахабну дівчинку Машу, а також про її доброго та терплячого друга-ведмедя. Маша – реалістичний приклад активної дитини, балуваної увагою та любов'ю, яка відчуває м'якість характеру оточуючих і тому знає, що її витівки лишаться безкарними. Головна героїня практично змальована з реальних дітей, активних, енергійних, непосидючих, набридливих. Рідко якій дитині не притаманні Машині риси. Продукт з красивою графікою та якісним музичним оформленням. Виробництво: Росія	Цей мультфільм допомагає дитині пізнати себе та подивитися на свою поведінку зі сторони. Варто спільно переглядати дітям з батьками, аби мати можливість звернути увагу дитини на те, що добре, а що погано та через міру. Ілюструє вірність дружбі та вміння прощати.
Мія та Я Mia & Me	Пригодницький серіал який поєднав життя реальної 12-річної дівчини та її анімованої героїні у казковому світі фантазій. Гра акторів-людей поєднана з анімацією. Якісна картинка, гарні мальовані персонажі, пейзажі, яскраві кольори. Уривок з пісні-заставки: <i>"Це край чудес. Це світ, де ожива фантазія. Ти вір в дива! ..."</i> Виробництво: Італія	Розвиває фантазію, навчає соціальним моделям поведінки у небезпечних ситуаціях, навчає цінувати друзів, близьких, а також плекає добре ставлення до тваринного й рослинного світу.

Продовження табл. 1

1	2	3
Пінгвіни Озі Бу Ozie Boo!	Популярний анімований серіал для 2–4-річних глядачів. Мультфільм про маленьких непосидючих та допитливих пінгвінат, які весь час потрапляють у пригоди, інколи навіть небезпечні. Але завдяки дружбі та взаємодопомозі завжди знаходять вихід. Дітям малого віку припадуть до душі веселі та симпатичні звірятка. До того ж, звуковий супровід фільму не залишить глядачів байдужими. Виробництво: Франція	Вчить маленьких глядачів довіряти один одному, цінувати дружні стосунки, бути уважними та добрими до близьких. Поведінкові моделі, що обігруються у мультфільмі, побудовані на вчинках та емоціях, притаманних дитячому колективу.
Пригоди Чака та друзів The Adventures of Chuck & Friends	Мультсеріал про життя міста вантажівок. Усі жителі – персонафіковані і тому поводять себе як люди. Дорослі щодня їдуть на роботу. У кожного свої обов'язки, до яких герої підходять з великою відповідальністю. У цей час їхні діти – маленькі машинки – займаються своїми дитячими, захоплюючими та невідкладними справами. Лідер дитячої компанії – вантажівочка Чак, винахідливий, кмітливий, веселий та активний малюк. Разом з друзями він мріє допомагати дорослим. Але часто у відповідь чує: “Ви ще замалі”. Тому друзі вигадують собі заняття, наслідуючи дії дорослих. А інакше як навчитися гарно і правильно працювати? Уривок з пісні-заставки: <i>“Веселіший рух, якщо поряд є друг! То ж мершій до нас у світ ігор і розваг!”</i> Виробництво: США	Привчає дитину до праці, відповідальності, прийняття самостійних рішень. Вчить підтримувати та цінувати друзів, поважати старших, їх авторитет і працю. Гарний приклад для запозичення моделей стосунків між батьками та дітьми.
Смішарики Смешарики	Мультіплікаційний серіал для всієї родини. Створений в рамках освітньої кампанії “Світ без насильства” за підтримки Міністерства культури. Головні герої – Смішарики – кумедні круглі істоти, що живуть у власному вигаданому світі. Їхня форма підкреслює доброту і дозволяє легко намалювати Смішариків навіть дитині. У кожного з них є історія життя і свій індивідуальний характер. Серед Смішариків немає негативних персонажів. Серія побудована на якійсь проблемній ситуації, яка може трапитися в житті дитини. За зовнішньою простотою та дитячою наївністю сюжету ховаються цілком серйозні і навіть філософські теми. У серіалі містяться численні цитати з фільмів і мультфільмів, які стали класикою. Приємна деталь для ментальності вітчизняного глядача. Виробництво: Росія	Мультфільм пропагує сімейні цінності, вчить долати складні ситуації. Сприяє формуванню у дітей установок на доброзичливу поведінку, творчість, виховує гуманізм і співчуття до оточуючих. На нашу думку, цей мультфільм буде цікавим не лише дітям, а й їх батькам, бо містить дорослий життєвський контекст, непомітний для дітей через відсутність досвіду та дитяче мислення. Діти сприймають мультсеріал просто як веселі історії з життя улюблених персонажів.

Продовження табл. 1

1	2	3
Тіллі та друзі Tilly and friends	Нижній та доброзичливий мультсеріал про веселу маленьку дівчинку Тіллі, яка живе разом із своїми найліпшими друзями-тваринками: крокодиликом, поросям, кроликом, курочкою та слоненям. Тіллі вважає, що немає нічого кращого, ніж пізнавати цей величезний світ разом з друзями. Відтак малеча гуртом вчиться кататися на велосипедах, плавати в озері та пекти смаколики. Та найулюбленіше заняття друзів – читати казки вголос. Виробництво: Великобританія	Світ дівчинки-героїні буде близьким та зрозумілим маленьким глядачам. Мультфільм навчає доброзичливості, ніжності, турботі та толерантності, терпимості до оточуючих. Демонструє радощі та проблеми дружби. Розвиває фантазію та образне мислення.
Союзмультфільм	Мультфільми кіностудії “Союзмультфільм” Виробництво: Радянський союз, Росія	Добрі та веселі мультфільми є чудовим засобом виховання і соціалізації
II. Пізнавально-навчальні		
Бейбі TiVi Baby TV	Веселі та цікаві анімаційні цикли програм з репертуару пізнавального телебачення для наймолодших глядачів. Усі ці програми створені кращими експертами з дитячого розвитку, аби підтримати дітлахів та їхніх батьків від перших кроків малюка і до школи. Виробництво: США	Допомагає малюкові розвивати мислення та уяву, знайомить глядача із азами арифметики, технікою малювання та англійською абеткою. Розвиває музичний слух та відчуття ритму.
Веселі цифри Zumbers	Персонажі цього навчального анімаційного продукту – п’ятеро яскравих та веселих друзів допоможуть дитині опанувати лічбу до двадцяти! Виробництво: Іспанія	Весело та наочно навчає дитину дошкільного віку рахувати від 1 до 20.
Кайю Caillou	Мультсеріал про 4-річного хлопчика Кайю та його родину і друзів! Щодня Кайю допомагає мамі й татові у справах, виховує свою сестричку Розі, а також бавиться з котиком Гілбертом і своїми улюбленими іграшками. Кожен день Кайю відкриває цікавий та великий світ навколо себе. Мультсеріал отримав спеціальну відзнаку Батьківської ради з питань телебачення (The Parents Television Council (PTC)). Уривок з пісні-заставки: <i>Я поки що малюк, вивчати світ люблю. Кожного дня я зростаю. Стільки нових речей бачу я кожен день! Їх покажу вам я – Кайю. Навколо мене такий дивний світ, але тато і мама все пояснять як слід.</i> Виробництво: Франція	Навчає добру, допомагає пізнати світ, налагодити стосунки з оточуючими. Змальовує приклади з повсякденного життя малої дитини та шляхи подолання проблемних ситуацій. Корисний для перегляду з батьками, адже навіть діалоги між героями мультфільму стають повчальним матеріалом поводження з дітьми.

Продовження табл. 1

1	2	3
ТiВi Абетка	Навчальний телепродукт для наймолодших глядачів, у якому ведуча разом із дітками-помічниками запрошують глядача вивчати українські літери та слова. Виробництво: Україна, телеканал “Піксель”	Навчає українським літерам та словам
III. Пізнавально-освітні		
Алекс Alex	Освітньо-пізнавальний мультфільм. Головний герой – Алекс – допитливий 5-річний хлопчик, якого цікавить усе, що його оточує. Серіал був створений у якості освітнього ресурсу для дітей дошкільного віку. Виробництво: Іспанія	Допомагає маленькому глядачу пізнати наш світ та його мешканців.
Анджеліна-балерина Angelina Ballerina	Анімований мультсеріал про життя маленької мишки-балерини Анджеліни. Вона вступає у школу мистецтв “Академія Камемберг” та потрапляє у небачений досі світ танців та музики, зустрічає нових друзів, опановує нові види танцю: свінг, джаз, хіп-хоп тощо. Виробництво: Великобританія	Знайомить із світом музики і танцю (йдеться про танцювальні та музичні стилі, основні рухи, історію появи). Показує приклади гарного поводження із друзями, батьками, вчителями та оточуючими.
Документальний фільм про природу	Цікаві та пізнавальні документальні фільми знайомлять глядача зі світом дикої природи, найдивовижнішими тваринами, унікальними істотами; розкривають таємниці царства рослин; пропонують здійснити подорож до найкрасивіших та найвіддаленіших куточків нашої планети і глибин світового океану; дізнатися про екосистеми, клімат, природні явища тощо.	Розширює кругозір дитини та розвиває пізнавальні здібності; збагачує розум новими знаннями з різних галузей: біології, зоології, географії, фізики тощо.
Лупдиду Loopdidoo	Маленький песик Лупдиду та його 5-річна господарка Петунія обожнюють веселі пригоди. Кожен день для маленьких друзів розпочинається із звичайної ситуації, яка згодом переростає у справжню неприємність. Проте, друзі не спішають засмучуватись, адже Лупдиду завжди знайде вихід із будь-якої ситуації. На щастя, всі ці витівки мають щасливий результат, а герої з кожним разом стають все мудрішими і мудрішими. Виробництво: Франція	Кожна серія дає маленький життєвий урок: як, на перший погляд, жартівливі та легковажні витівки можуть мати неприємні й шкідливі наслідки і, звичайно ж, як потім нейтралізувати ситуацію. Допомогає дитині пізнати, як користуватися певними речами, що її оточують.
Машині казки Машины сказки	Пустунка Маша на свій лад переказує відомі казки, іноді плутає їх між собою, щось вигадує, висловлює своє ставлення до вчинків казкових героїв, і в результаті глядач бачить абсолютно нову – “дитячу версію” давно знайомої історії. Але найголовніше, після закінчення своєї розповіді, Маша обов’язково виводить з нього осучаснену мораль. Виробництво: Росія	Пізнавальний ефект казки. Рекомендуємо для спільного перегляду з батьками. Для розвитку пам’яті та уваги можна після перегляду влаштувати з дитиною обговорення, що Маша залишила в казці без змін, а що додала від себе, а також які з яких відомих казок вона склала в одну.

Продовження табл. 1

1	2	3
Пригоди Тіммі Timmy Time	Створений з пластиліну анімований мультсеріал про пригоди маленького баранчика Тіммі для аудиторії дошкільнят. Головний герой почав ходити до школи, де вивчає нові цікаві речі. Щодня Тіммі потрапляє у кумедні пригоди, адже йому так важко всидіти на місці. Виробництво: Великобританія	Допомагає пізнати риси шкільного життя та перейняти особливості таких соціальних ролей як учень та однокласник.
Про все на світі What's the Big idea?	Перше філософське шоу-мультсеріал для дошкільнят. Хлопчик Уго вирішив дізнатися відповіді на запитання про все на світі (“Чому люди сумують?”, “У чому різниця між мислити та мріяти?”, “Що таке справедливість?”) самостійно, адже дорослі зазвичай губляться і не знають, що казати. Заради таких складних філософських питань Уго вирушає у подорож яскравим світом уяви. Уривок з пісні-заставки: “... Аби ж я на світі все знав, ні про що я б не питав! - Сміливіше! Скільки тут справ! - Гарзд: що дім? де зірки? і чому пливуть хмарки? Хто мій друг? Де любов? Ставлю запитання знов: Що страшне? А хто смішний? І навіщо йти в душ, якщо ти не брудний?” Виробництво: Великобританія	Мотивує пізнавальну активність дитини; розвиває самостійність та критичність мислення; сприяє розвитку мислення образного та творчого; вдосконалює комунікативні навички, допомагає дитині стати впевненим співрозмовником. Привчає до роботи в колективі, поважати та вислуховувати думку іншого.
Шафа Хлої Chloe's Closet	Мультсеріал проводить до магічного світу маленької Хлої. Любов до переодягання та багата фантазія дівчинки перетворює кожен день у цікаву пригоду. Хлоя любить гратися разом зі своїми найкращими друзями та улюбленими іграшками. У кімнаті Хлої є чарівна шафа, у якій з'являються різні вбрання. Щодня дівчинка вигадує собі новий образ та вирушає разом зі своїми приятелями у захопливі подорожі. Виробництво: Франція	Розвиває фантазію та образне мислення дитини. Глядач пізнає цікавий світ і має можливість разом із героями мультсеріалу побувати у новому місці: у лісі, у пустелі, на безлюдному острові, та навіть у космосі. До того ж, глядач отримує уявлення про відповідний одяг для кожного конкретного місця.
IV. Розважальні		
Баранчик Шон Shaun the Sheep	Шон – веселий, кмітливий та винахідливий баранчик, який мешкає разом зі своєю отарою на невеличкій фермі. Разом овечки розважаються, грають у спортивні ігри, малюють і навіть плавають у басейні. Господар отари навіть не здогадується про те, як бешкетують його улюбленці. Адже за овечками постійно наглядає його пес Бітзер. Зразок якісної пластилінової анімації. Мультфільм став популярним у більше як 180 країнах світу. Виробництво: Великобританія	Розважає. На замітку батькам, пластилін – універсальний засіб створення нових світів. Цей матеріал є важливим для дитячого творчого розвитку. Це не тільки чудові вправи для дрібної моторики та можливість привчити дитину хоча б трохи до посидючості. Це ще й відмінний привід для спільної творчої діяльності з дитиною.

Закінчення табл. 1

1	2	3
Вусолапокит The Twisted Whiskers Show	Комп'ютерний анімаційний комедійний серіал про життя кумедних котів та собак. Виробництво: США	Розважає, веселить, спонукає до пустощів.
Овечки-чемпіони Championsheeps	Мультсеріал оповідає про веселий спортивний чемпіонат, який проходить на фермі, де мешкає баранчик Шон зі своєю отарою. Кмітливі овечки разом із веселунами-поросятами вирішили дізнатися, хто з них краще бігає, плаває та стрибає. Навіть завжди серйозна вівчарка Біцер, що охороняє ферму, не втримався від сміху. Виробництво: Великобританія	Розважає, покращує настрої.
Оггі та кукарачі Oggy et les Cafards	Веселий мультфільм про неймовірні пригоди добродушного kota, який, не шкодуючи сил і часу, намагається впіймати своїх нестерпних сусідів – трьох тарганів. Виробництво: Франція	Розважає. Рекомендуємо лише спільний перегляд з батьками, аби пояснювати дитині недопустимість деяких дій та нереальність певних епізодів.

Як бачимо з табл. 1, в ефірному різноманітті телеканалу “Піксель” наявні усі типи програм за функціональним спрямуванням, заявлені у цій науковій розвідці. Кількісні показники у відсотках запропонованих типів програм подаємо у вигляді діаграми.

Програми телеканалу "Піксель"

Діаграма 1. Типи програми телеканалу “Піксель” за функціональним спрямуванням у відсотках (листопад-грудень 2013 р.)

Уніфіковані дані дають змогу побачити повну ефірну картину каналу і зробити висновки щодо змістового наповнення матеріалу та його потенційної користі для глядача.

До речі, на офіційному сайті “Пікселя” зазначено, що за допомогою відібраних до ефіру програм діти навчатимуться любити природу, цінувати друзів та родину, бути добрими, поважати старших тощо.

Більшу частину мовлення складають мультфільми та анімовані продукти. Виняток становлять: програма “ТІВІ Абетка” та цикл “Документальний фільм про природу”.

Контент досліджуваних телеканалів здебільшого складає імпортований продукт виробництва Бельгії, Великобританії, Італії, Іспанії, Росії, США та Франції.

Проаналізувавши змістове наповнення “Пікселя”, робимо висновки про те, що в ефірі каналу представлений якісний продукт для дитячої аудиторії, який може бути використаний з навчально-виховною, пізнавально-освітньою, соціалізуючою та розважальною метою.

Аналогічно за той самий період (листопад-грудень 2013 р.) здійснено спостереження і типологічний аналіз контенту телевізійного каналу “ПЛЮСПЛЮС” (медіагрупа “1+1 media”), який вийшов в ефір через кілька місяців після початку мовлення “Пікселя”, і тому став другим українським спеціалізованим каналом для дитячої аудиторії. У подальшому буде здійснено порівняння результатів аналізу контенту українських дитячих телеканалів “Піксель”, “ПЛЮСПЛЮС”.

Список використаної літератури

1. Барішполець О. Чинники впливу засобів масової інформації на аудиторію [Електронний ресурс] / О. Барішполець. – Режим доступу: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=6&n=64&c=1448>
2. Великие мысли великих людей : в 3-х т. / сост. А. П. Кондратов, И. И. Комарова. – М. : Рипол классик, 1998. – Т. 3. – 736 с.
3. Квашук О. В. Психологічні чинники впливу телебачення на становлення моральної свідомості молодших школярів [Текст] : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Квашук Оксана Володимирівна; Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2008. – 204 с.
4. Невмержицька О. В. Розважальні програми центральних каналів телебачення України як чинник морального виховання підлітків [Текст] : дис... канд. пед. наук: 13.00.07 / Невмержицька Олена Василівна; Дрогобицький держ. педагогічний ун-т ім. Івана Франка. – Дрогобич, 2006. – 254 с.
5. Пенчук І. Л. Функціонально-жанрові особливості телевізійних освітніх програм / І. Л. Пенчук // Держава та регіони : науково-виробничий журнал; Класичний приватний університет. Серія : Соціальні комунікації. – 2010. – Вип. 4 – С. 72–79.
6. Темех Н. Д. Українське телебачення і проблеми формування духовності молоді [Текст] : дис... канд. філол. наук: 10.01.08 / Н. Д. Темех; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. – Л., 2005. – 206 с.
7. Шелест О. О. Роль та специфіка молодіжної передачі як частини науково-популярного мовлення / О. О. Шелест // Наукові записки Інституту журналістики : науковий збірник; за ред. В. В. Різуна; КНУ імені Тараса Шевченка. – К., 2010. – Т. 38. – Січень-березень. – 192 с.
8. Шумаєва С. П. Розвиток мас-медійних навчальних технологій у середніх закладах освіти США [Текст] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Шумаєва Світлана Петрівна; Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. – Умань, 2005. – 235 с.

Стаття надійшла до редколегії 10.09.13

Прийнята до друку 08.10.13

THE CONTENT OF CHILDREN'S TELEVISION CHANNEL "PIXEL": FUNCTIONAL ORIENTATION

Vladyslava Zagorodniuk

*Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Institute of Journalism,
Melnikov Str., 36/1, 04119, Kyiv, Ukraine,
e-mail: vladislavywka@ukr.net*

The article describes the content of the first Ukrainian specialized children's channel "Pixel" and also the results of the typological analysis of ethereal content of this channel upon functional directions.

Key words: children's channel, content, the program, cartoon, typization.

КОНТЕНТ ДЕТСКОГО ТЕЛЕВИЗИОННОГО КАНАЛА "ПИКСЕЛЬ": ФУНКЦИОНАЛЬНОЕ НАПРАВЛЕНИЕ

Владислава Загороднюк

*Киевский национальный университет имени Тараса Шевченка,
Институт журналистики,
ул. Мельникова, 36/1, 04119, г. Киев, Украина,
e-mail: vladislavywka@ukr.net*

В статье дано описание контента первого украинского специализированного детского канала "Пиксель", а также результаты типологического анализа эфирного наполнения канала по функциональным направлениям.

Ключевые слова: детский канал, контент, программа, мультфильм, типизация.